

BOG

CODEX 1962 AF SJÓN (/BOEGER/CODEX-1962-AF-SJON)

Af Sjón (/forfattere/sjon) (2019)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/codex-1962-af-sjon) for at anmelde

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon&title=CoDex%201962%20Af%20Sj%C3%B3n)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon&status=CoDex%201962%20Af%20Sj%C3%B3n+http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon)

[u=http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-](http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon&title=CoDex%201962%20Af%20Sj%C3%B3n)

[url=http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon&status=CoDex Af](http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon&status=CoDex%201962%20Af%20Sj%C3%B3n+http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon)

[sjon&title=CoDex 1962 Af Sjón](http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon&title=CoDex%201962%20Af%20Sj%C3%B3n))

[Sjón+http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon](http://litteratusiden.dk/boeger/codex-1962-af-sjon))

Fortællekunst af en anden verden, der kaster læseren i alle retninger og ud af alle tangenter og underholder på begavet og syret vis med et fabulerende overskud.

Mød Sjón til LiteratureXchange den 13.-23. juni. Læs mere her. (<https://www.litx.dk/forfatterne/sj%C3%B3n-is/>)

ANMELDELSE

28 maj.19

(/users/preben-b-christensen)

Af Preben B. Christensen (/users/preben-b-christensen)

Skribent

Fortællekunst af en anden verden, der kaster læseren i alle retninger og ud af alle tangenter og underholder på begavet og syret vis med et fabulerende overskud.

Det var vel lidt af en sensaSjón, da den islandske forfatter Sigurjón Birgir Sigurdsson, altså Sjón, i 2005, fik Nordisk Råds litteraturpris, for romanen Skygge-Baldur (<https://litteratusiden.dk/boeger/skygge-baldur>). Godt nok var han i de nordatlantiske kredse en både velkendt og selvbevidst skikkelse, men ... Det var dog en yderst fortjent prissætning, skulle jeg hilse og sige. Og måske var det også det, som gjorde, at man i andre dele af verden fik øjnene op for den nye generation af islandske forfattere, der stod klar til at tage arven op fra ikoner som Halldor Laxness (<https://litteratusiden.dk/forfatter/halldor-laxness>) og Gunnar Gunnarsson.

Dog, allerede ti år tidligere, i 1994, vakte Sjón opsigt med romanen Dine øjne så mig (<https://litteratusiden.dk/boeger/dine-ojne-sa-mig>), den kom på dansk i 2004, og når det nævnes her, så skyldes det, at den er første del af den aktuelle

udgivelse 'CoDex 1962'. 'Dine øjne så mig' (kærlighedsroman), 'Med skælvende tårer' (kriminalroman) og 'Jeg er en sovende dør' (science fiction roman) er de enkelte titler i denne trilogi. Og samlet er det historien om en vis Josef Löwe, en golem-figur, der bliver vakt til live, med referencer til jødisk mystik og folkløse.

Vi begynder i den lille by Kükenstadt i det nordvestlige Tyskland. Hertil ankommer en forkommen jødisk flygtning, Leo Löwe, i 1943, han er undsluppet fra en koncentrationslejr. Han indlogeres på et pensionat, Gasthof Vrieslander, et tidligere bordel, og nu skal stuepigen Marie-Sophie hjælpe ham til hægterne. Men det udvikler sig til mere end det. Med sig har han en hatteæske med en klump ler, som gerne skulle omskabes til en kunstigt menneske, en golem. Snart derefter rejser han med hatteæsken mod Island, på det gode skib Godafoss, og han anløber Island på dagen den 17. juni 1944, altså netop den dag, hvor republikken Island udråbes, løsrives fra Danmark. Det var den korte version af forhistorien.

I 'Med skælvende tårer' tager historien en kriminel drejning, i jagten på en lille guldklump, som skal bruges til den sidste alkymistiske øvelse, der skal omskabe leret til drengen Josef Löwe. Og her får han brug for hjælp fra en sovjetisk spion, med halevedhæng, og en kulsort og homoseksuel amerikaner, men de er også oppe imod et par islandske tvillingebrødre, den ene har gemt guldet i sin visdomstand, og han bliver faktisk til en varulv i den drabelige dyst. Men Josef bliver levende og stryges dagligt med gedemælk. Det sket i 1962, et rigtigt skæbneår, det er under Den kolde krig, med Cuba-krise og atomprøvesprængninger, og aldrig har koncentrationen af radioaktive stoffer i atmosfæren været højere over Island. Måske var årgang '62 en skrøbelig, muteret årgang, men det er selvfølgelig også det årstal, det står på Sjóns dåbsattest.

I den sidste del af trilogien, 'Jeg er en sovende dør', er vi oppe i nutiden. Den midaldrende, svækkede Josef bliver en del af et forskningsprojekt. Hvad skete der med de 4.711 børn, der blev født i 1962? Det er her det suspekta firma CoDex kommer ind i billedet, et firma, som udviklede en database med informationer fra islandske sygejournaler. Det skulle have været et redskab til slægtsforskning, men kom til at være mere genetisk, i retning af racehygiejne og nationalisme.

Ind over dette hovedspor lægger Sjón lag på lag af alt mellem himmel og jord. Vi møder ærkeengle, havfruer og varulve, vi præsenteres for jødisk mystik, historiske data, drømme, hallucinationer, dødsannoncer, digte og små saga-fortællinger, samt en række personlige refleksioner af politisk, medmenneskelig og kunstnerisk karakter, ja, han er tilsyneladende ikke til at stoppe, når han først slipper sin pen løs.

Og han træder selv ind i fortællingen, for faktisk møder han Josef, de studerer på den samme skole, Josef arbejder med revision og Sjón med billedkunst: *"Alle vidste vi, at Sjón var surrealist og discipel af den skøre billedkunstner Alfred Floki. Det hed sig, at den unge digter tidligere på vinteren havde ædt en levende due under en digtoplæsning i skolens aula til ære for sin læremester". "Men hvem er du", spørger Sjón, og Josef svarer: "Jeg er et pariserhjul, jeg er en konkylie, jeg er en sovende dør".*

'CoDex 1962' er i sandhed både en rodet omgang og fortællekunst af en anden verden. Man kastes i alle retninger og ud af alle tangenter. Jeg aner ikke, om jeg er kommet velbeholdent i mål, men hvad gør også det, når jeg er blevet underholdt på begavet, og syret, vis undervejs. Sjón er en forfatter med et

fabulerende overskud, som det kun kan anbefales, at man giver sig hen til. Han lever til fulde op til sit gamle motto fra firserne: hellere være surrealist end en sur realist.

